

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan popoldne.

Uredništvo in upravljanje v Ljubljani, Francišanska ulica šte. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina: po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četrt leta K 10.50, za mesec K 3.50. Za Nemčijo celo leto K 46, za ostalo tujino in Ameriko K 54.

Inzerati: Enostopna petič vrstica 30 v; pogojen prostor K 1.—; razglasi in poslane vrstice po 60 v; večkratne objave po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list se poštnine prostje.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Sodrug dr. Viktor Adler — mrtev.

Kakor blisk se je včeraj po vsem svetu raznesla vest, da je zjutraj v nekem sanatoriju na Dunaju preminul naš dobri, ljubeznivi sodrug Adler, zadet od kapi. Iztrgala ga je smrt med najvažnejšim delom. Nemška Avstrija mu je poverila važno službo, imenovala ga je za poverjenika za zunanje stvari, važno mesto, ker je bil sodrug dr. Adler naravnost rojen za to mesto. Imel je temeljito politično izobrazbo, bil trezen in dosleden politik, značajan in temeljit in je užival v svetu slovesa politika in organizatorja, ki se more primerjati z vsako avtoriteto. Kot starček je prevzel zadnjo misijo, da bi pomagal urediti odnose med narodi; pretežno breme je bilo to, kos bi bil temu delu duševno, a telesno je opešal in se zgrudil pod pezo ogromnih nalog in razburljivih dogodkov. Njegova smrt pomeni veliko izgubo zlasti v tem trenutku, ko potrebuje svet velikih mož, velikih duhov.

Zlasti hud udarec je bil zanj sedanja svetovna vojna. Ob izbruhu vojne je pričelo njegovo zdravje vidno pešati. Vojno je imenoval največje gorje in prav posebno je obžaloval, da so z vojno nastale razne zmote v marksistični socialno demokratični stranki. Sodrug Adler je vedno zatrjeval, da socialna demokracija nima z vojno nič opraviti ter da se mora odločno bojevati proti vojni.

Kaj nam je bil sodrug dr. Adler, vedo vsi tisti, ki so delali z njim, občevali z njim kot s prijateljem, kot svetovalcem v vseh delavskih stvareh. Pokojni dr. Adler je oče avstrijske in vzhodnoevropske socialne demokracije sploh. Njegovo organizatorično delo je segalo po Avstroogrske, Balkanu, Italiji, Rusiji, Švici, Nemčiji in tudi na Angleškem so upoštevali njegova navodila. Posebno odlično mesto pa je imel v Internacionali.

Zlasti je njegova zasluga razvoj avstroogrške socialne demokracije. Pred tridesetimi leti je bilo v Avstriji že znatno delavsko socialistično gibanje, a v njem ni bilo prave enotnosti. En del se je nagibal k anarhizmu, drugi del pa k revizionizmu. Tedaj je sklical sodrug dr. Adler v Hainfeld prvi strankin zbor, na katerem so bili zastopani vsi avstroogrski narodi. Tu so ustvarili znani hainfeldski marksistični program ter postavili delavsko gibanje na trdno podlago, ki je omogočila vse socialne in politične pridobitve v zadnjih tridesetih letih. Delavstvo se je na podlagi hainfeldskega programa združevalo v političnih in strokovnih organizacijah ter zadobilo jako veliko moč, tako, da si je priborilo splošno volilno pravico, socialne ustanove, nekaj socialne zakonodaje, izvedlo delavsko varstvo, delovne pogodbe in uvedlo samopomoč v svojih organizacijah.

Plod njegovega dela, njegovega velikega duha je vsa giantska sila proletariata, ki je v desetletjih priborila delavstvu mnogo pridobitev, plod njegovega dela je tudi sedanji politični in socialni preporod. Vsi ti znatni uspehi, ves ogromni napredek, ki je naravnost zgodovinski, je nastal s sodelovanjem našega pokojnega očeta — sodruga Viktorja Adlerja.

Vsi sovražni napadi, vse preganjanje, ki ga je moral pretrpeti v svojem življenju, ne morejo zmanjšati njegovih zaslug. Celo pokojni dr. Krek je rekel o sodrugu Adlerju: Mož je pameten in z njim se dá delati.

S sodrugom dr. Adlerjem izgubi svetovni proletariat duševnega velikana, ki je sicer kot tih in blag politik in organizator vodil razvoj s svojo železno energijo in doslednostjo. Izgubo občutimo pa osobito v tem trenutku, ko bi bilo treba rešiti še toliko važnih vprašanj glede prenovitve stare Evrope. Ne, usoda ga nam ni hotela pustiti, ngrabila ga je zlobno v silno važnem trenutku, ko bi najbolj potrebovali njegove pomoči, njegovih svetov, njegove jeklene volje in sijajne duhovitosti. Zločinska je usoda!

Sodrug Adler je legel k počitku. Utihi je, toda njegov duh, njegovo delo ne premine. Po njegovi poti pojdemo naprej, naprej do zmage proletariata.

Neutešljiva je bol ob tej veliki izgubi. Iskreno sožalje izrekamo nemškemu sodrugom, katerih ožji rojak je bil pokojni Adler, sožalje pa tudi socialističnemu proletariatu vsega sveta. Vzor nam bodi pokojnik, združimo vse sile, da nadomestimo to, kar smo izgubili z njim.

Njegov duh naj živi med prebivalstvom. Pomagal nam bo do zmage, pomagal do popolne osvoboditve človeštva iz zatiranja in izkoriščanja.

Slava njegovemu spominu.

Sodrug dr. Viktor Adler se je rodil 24. junija 1852 v Pragi. Absolviral je medicino. V delavsko gibanje je vstopil leta 1880, ustanovil l. 1886. socialno demokratični list »Gleichheit« (Enakost), ki se je leta 1889. preustrojila v zmislu sklepa v Hainfeldu v sedanjo »Arbeiter-Zeitung«. Študiral je fabriško zakonodajo in obrtno nadzorništvo v Švici, na Francoskem in Angleškem ter o tem izdal posebno knjigo. Zastopal je stranko pri vseh internacionalnih socialističnih kongresih in bil član mednarodnega socialističnega biroja v Haagu. Leta 1905 je bil izvoljen deželni poslanec na Nižje Avstrijskem in istega leta za državnega poslanca. V sedanji Nemški Avstriji je vodil zunanje zadeve in pred dvema dnevoma je še poslal brzojavko obema socialno demokratičnima frakcijama v Berlin, v kateri izraža upanje, da se bo tudi demokratična in socialna Nemška Avstrija združila z nemško republiko. Radi političnih deliktov je bil nešteto krat kaznovan in leta 1889. kot »anarhist« obsojen v štirimesečno ječo.

Dunaj, 11. nov. (K. u.) Socialno demokratična stranka je nocoj imela 17 zborovanj. Pod vtiskom vesti o smrti voditelja dr. Adlerja se je sklenilo, da naj jutri vse delo miruje in da se delavstvo udeleži slavlja, ki bo danes popoldne pred parlamentom.

Dunaj, 11. nov. (K. u.) Državni svet je v svoji današnji seji imel žalno slavlje za pokojnim drž. tajnikom dr. Adlerjem.

Po začrtani poti.

Na nedeljskem shodu, ki je privabil izredno mnogo poslušalcev smo imeli stvarne referate. Shod je bil podoben parlamentu, zakaj na njem se je podal obširen načrt dela, ki ga ima delavstvo opraviti, če hoče v novi državi res priti do veljave in uresničiti delavskemu razredu v družbi primerno mesto, pravice in svoboščine.

Kot prvi govornik je nastopil s. Petejan, ki je v obširnem govoru orisal pomen sedanjega razvoja. Vojna je doživela popoln polom. Avstrija je danes mrtva in narodi so se osvobodili in svobodni smo tudi mi. Socialni demokrati so vstopili v vlado, ne da bi si vezali rok, to-

da obenem zato, da branijo delavske interese in smo prepričani, da bo delavstvo odobravalo ta korak. Naših načel pa seveda ne bomo pozabili. Ne smemo pa prezreti, da narodna svoboda še ni socialistična svoboda.

V vladi smo do konstituante; ta vlada izvede demobilizacijo, napravi konec stradanju. Cene pri nas so naravnost previsoke in kakor vlada diktira cene drugod, tako lahko stori tudi pri nas. Vlada pa ima še več nujnih nalog. Tako na primer, da uvede čimprej redno upravo, poskrbeti mora za nadomestilo za vojaške podpore, ker utegne nastati brezposelnost, mora uvesti brezposelnostno podporo, posredovalnico za delo, skrbstvo za invalide. Beračenje se mora, ker je to kulturna sramota, odpraviti; vsi

ki so nekrivoma v bedi, morajo dobiti pravico do življenjskih pogojev. Prav tako važno je tudi vprašanje vojnih sirot; dolžnost nas vseh je, da postanemo njih skrbni očetje. Celo vrsto državnih uslužbencev, upokojencev, je, ki ne vedo, kam bi se zatekli; tudi to vprašanje trka na vrata vlade.

Poleg teh socialnih zahtev pa zahtevamo tudi svobodo zborovanja, svobodo tiska in kolportáže.

To so praktične zahteve našega programa. Glede mirovnih pogajanj smo skeptični: do njih niti ne pride. Ni imperializem le pri nas, tudi drugod je; zato apeliramo na delavstvo vsega sveta in zahtevamo, da se pogajanja vrše, da se ustanovi toliko slavljena zveza naro-

dov, militarizem se mora povsod odpraviti, mednarodno obvezno razsodišče se mora ustanoviti, zjamčiti se mora svoboda morja.

Sedanjo vlado so ustanovile stranke. Naloga nje je, da čimprej izvede volitev konstituante ob splošni, direktni in tajni volilni pravici s proporcem in za oba spola. Šele tako bo prišla volja ljudstva do veljave. Konstituanta bo izdelala ustavo, ki mora biti povsem demokratična. Naš star ideal je svobodna republika. V Rusiji in Nemčiji se snujejo socialne republike; tudi naš cilj mora biti tak.

Meščanske stranke zahtevajo, da pridejo veleposestva v slovenske roke. To bi bila le osebna zamena. Naša zahteva je, da se podržavijo.

Delavstvo pa zahteva tudi socialno zavarovanje. Delavec pusti vso silo kapitalistu in ko onemore, ne ve niti, kam bi položil glavo. Socialno zavarovanje je torej dolžnost nove države, o kateri bi pravzaprav niti govoriti ne bilo treba.

Naš končni cilj je socialistična družba ne le za narode, ampak popolna enakost za posamezne ljudi; vsi moramo živeti in uživati darove sveta tako kot si jih zaslužimo s svojim delom. Z narodno svobodo smo dosegli le del, velike naloge nas pa še čakajo. Organizacije in posamezniki, vsi moramo zato na delo z vsemi močmi, pa bomo dosegli marsikaj v tej dobi prerojenja.

Živel mednarodni socializem, živila socialistična republika in živila Jugoslavija v tem znamenju! (Dalje.)

Nekdaj in sedaj.

Nekaj izrekov državnega nemškega »Božjega aparata«.

»Ta od črvov razjedeni socializmus smatram za prehoden pojav; ko se bo dovolj nakričal, izgine samobesbi.«

(Viljem II. pri neki pojedini v letu 1885.)

»Za delavstvo se zelo zanimam. Vendar opominjam rudarje, naj se varujejo vsake dotike s političnimi strankami, posebno s socialnim demokrati. Kakor hitro bi opazil, da se bliža Vaše gibanje k socializmu, se poslužim najstrožjih sredstev, da to omenim in preprečim. Vlada ima v rokah veliko moč in oni, ki bi osnovali le najmanjši upor proti državnim uradom, bodo brezobzirno ustreljeni.«

(Viljem II. nagovor na rudarje leta 1889.)

»... Boj proti revoluciji, in sicer z vsemi sredstvi, ki so nam na razpolago, je naloga nas vseh in naša dolžnost je, da jo izvedemo. Socialno demokracijo, ki se upa celo napadati temeljne državne zakone, ki je nasprotnica veroizpovedanij (?) in ki se ne boji niti Najvišjega vladarja, moramo ugonobiti. Osrečen in potolažen bom tedaj, ko bom mogel stisniti desnico moža — pa naj bo to delavec ali plemenitaš — ki mi bo pomagal v tem boju.«

(Viljem II. leta 1891.)

»Nezaupnost in nezadovoljnost dviga sedaj — bolj kot kdaj prej — svojo glavo. Lahko se pa zgodi — Bog nas varuj tega! — da boste primorani streljati na svoje lastne brate in sorodnike. Tedaj boste pa potrdili svoje zaupanje in vero z žrtvovanjem svoje srčne krvi.«

(Viljem II. manifest na armado leta 1894.)

»Kdor ni dober kristjan, ta ni dober človek in ta ne more pod nobenim pogojem izvršiti tega, kar se zahteva v pruski armadi od dobrega vojaka. Vaša dolžnost je tedaj, da Nam ohranite zaupanje v vsakem slučaju ter da obvarujete Našo Najvišjo posestva, pa naj bo to proti notranjim ali zunanjim sovražnikom. Ubojati me morate, četudi Vam ukažem najslabše.«

(Viljem II. berlinskim rekrutom leta 1897.)

Kdo pa naj se čudi, da se je zarotil po takih govorih ves svet proti »kaiserizmu«, ki je nevarnost za mir in ki mora biti zato uničen? In ta visoka Čenča se drži z vso silo svojega prestola. Dalje časa se je že majal — torej ni bilo menda prijetno sedeti na njem — v petek se je zamajal najbrž zadnjič in Viljem II. »po božji milosti nemški cesar, pruski kralj, veliki vojvoda badenski itd. itd.« je padel z njega. Včeraj bil je še gospod, danes vel'ka ničla je. Dvanajst je odbila ura, preveč je grehov bilo ... Po »Děl. Denniku« Jus.

Politični pregled.

— Italijani zasdejo slovansko Primorje. V Nabrežini so Italijani razorožili Narodno obrano in jugoslovansko vojaštvo. Med prebivalstvom rekvirirajo. Narodni odbor so Italijani razpustili. V Sežano so došli italijanski oklopni avtomobili in nekaj kavalerije; pričakuje se še 850 mož italijanske pehote. Tudi v Cerkno so včeraj dospeli Italijani. Zasedli sotudi Matulje. V Pulju so italijanske čete zasedle vse tamošnje utrdbe.

— Narodno vječe protestira proti italijanski zahtevi. Predsedstvo Narodnega vječja v Zagrebu je s posredovanjem srbskega vnvanjega ministrstva poslalo italijanskemu ministrskemu predsedniku Orlandu naslednji protest: Poveljnik italijanskega vojnega brodovja na Reki je sporočil našim oblastim, da brodovno zapovedništvo italijanskega brodovja zahteva z ozirom na to, da jugoslovanska zastava od zaveznikov ni priznana, da naše vojne ladje nosijo na krmlu avstro-ogrsko zastavo. Ta zahteva prihaja v momentu, ko je že predsednik Wilson pozdravil od avstro-ogrškega jarma osvobojene narode monarhije in ko je vrhovni zapovednik zavezniške armade na Balkanu general Franchet d'Esperay z oduševljenjem pozdravil jugoslovansko Narodno vječe v Zagrebu in nove jugoslovanske bojne sile na kopnem in na morju. Naj se opuščajo neobičajne zahteve, da morajo naše ladje nositi barve države, ki več ne eksistira in katero je italijanski narod smatral vedno za svojega neprijatelja. Namen je izjaviti, da Narodno vječe SHS proti takim zahtevam odločno protestira in izjavlja, da teh zahtev pod nikakršnim pogojem ne more sprejeti.

— Italijani v Pulju. Ko je italijanski admiral dal ukaz, da morajo naše bojne ladje izobesiti na krovu avstro-ogrsko zastavo, so mornarji zapustili ladji in odšli. Admiral Kock jim je dal dovoljenje, da odidejo domov, če ne nameravajo več služiti. Italijanski admiral tudi zahteva, da tiste ladje, ki jih on določi, zapuste Pulj, kakor je določeno v pogojih premirja. Admiral Koch je izjavil, da nima moštva.

— Mariborski Nemci prosijo za nemško pomoč. Mariborski podžupan advokat dr. Orosel je 2. novembra popoldne z izvoščekom zapustil mesto in se z velikim kovčgom odpeljal proti severu. Nekateri pravijo, da ga je iz mesta pregnala slaba vest, verjetnejša pa bo domneva, da se je podal v Nemčijo prosit pomoči mariborskim Nemcem. Mariborskim Nemcem je od tega časa tudi začel zopet greben rasti.

— Italijanski kralj v Trstu. V nedeljo je bival italijanski kralj v Trstu. Sprejem je bil vseskozi le vojaški Barzilai je neprestano imel nagovore na borzi. Izjavljal je, da Italija ne more sprejeti vase toliko Jugoslovancev, zato odstopajo Italijani Dalmacijo državi SHS, medtem ko reklamirajo zase Istro. Na vprašanje iz občinstva: »ali celo?«, je odgovoril: »Istro!« Italijanski vojaki se razdeljevali včeraj na Reki karte, na katerih je označeno, da Dalmacija pripada državi SHS, medtem ko je zapadna Istra s Trstom pod Italijo; vzhodni del Istre je na kartah označen kot del Jugoslavije. V Pulju je napravljen velik rdeč križ z opombo, da je Pulj last Italije, da bodo pa vsi fortii razstreljeni in arzenal odpravljen.

— Ogrska prosi za mir. Ogrski korespondenčni urad javlja iz Beograda: Ladja, na kateri se je vozila ogrska mirovna misija, je v petek dospela v Beograd. Beogradčani so se napram gostom pokazali povsem miroljubne. General Franchet d'Esperay je v Beograd prispel ob 5. uri. Sporočil je grofu Karolyiju, da sprejme ogrsko odposlanstvo ob 6. uri. Grof Karolyi je s spremstvom peš odšel v generalov glavni stan. Tam so ga povedli v generalov salon. Grof Karolyi je prečital memorandum ogrske vlade, ki pravi med drugim: Danes smo prvič v položaju, da javnemu mnenju povemo resnično voljo ogrskega naroda. Sedanja vojna je delo fevdalcev in avtokratov avstro-ogrške monarhije, ki so, zvezani s pruskim militarizmom, vso Evropo pahnili v požar. Ta sistem je popolnoma onemogočil uveljavljenje tistih sil, ki so na Ogrskem temu sistemu nasprotovale, ki so bile pacifiistične in demokratske, ki so se borile zoper politiko zatiranja narodnosti. Ta položaj se je tekom prošlega tedna popolnoma izpremenil. Ententi smo ponudili takojšnjo odložitve orožja, ker nismo hoteli, da bi se nadalje prelivala kri. Ta naš sklep pa se ententi ni doposlal, ker ga armadni vrhovni poveljnik ni hotel odposlati. Ogrska je popolnoma odrezana od Evrope. Doznali smo, čeprav so naše informacije nezanesljive, da je pogajanje za premirje poverjeno generalu Diazu. Navzlic temu se v prvi vrsti obračamo do Vas, ker je fizično nemogoče, z generalom Diazom priti v stik. Vrhovno armadno poveljstvo nas je obvestilo, da je pogajanje za premirje poverjeno generalu Weberju. Proti temu smo takoj vložili protest, ker nihče ni upravičen pogajati se v imenu neodvisne Ogrske, razen tistega, ki ga odpošlje ogrski narod sam. Iz tega razloga smo danes prišli semkaj. V notranji politiki hočemo popolno demokracijo, v zunanji politiki smo pacifisti. Kar se tiče češko-slovaškega in jugoslovanskega vprašanja, smatramo, da je ustanovitev češko-slovaške ter jugoslovanske države končnoveljavna. Vemo, da položaja ne moremo izpremeniti. Nujno prosimo, da se odpomore pomanjkanju premoga, ki je v naši državi hudo. Končno Vas prosimo, gospod general, da podprete ogrsko ljudsko zastopstvo v izvrševanju njegove težavne naloge v tem zmislu, da se zagotovi trajen mir in zagotovi obstanek naše mlade demokracije ter izvede pravica samoodločbe. — General Franchet d'Esperay je memorandum doznal z velikim zanimanjem in je pozorno zasledoval vsak stavek. Odgovoril je v daljšem govoru. Dejal med drugim: Ogrsko obdajajo na vseh straneh neprijatelji. Ententi je oseba grofa Karolyija jamstvo za povoljen potek stvari. Na to opozarja ves ogrski narod. On da bode grofa Karolyija podpiral. Nato je general odposlanstvo odpustil ter pridržal samo

grofa Karolyija ter Jasziya, da se z njima pomeni o podrobnostih. Posvetovanje je trajalo skoro dve uri. Glede na trditev v memorandumu, da je ententa s pogajanjem za premirje poverila generala Diaza, je general Franchet izjavil, da to ni povsem res res, in je izročil pogoje za premirje, ki v glavnem soglašajo s pogoji, kakršne je bila stavila Italija.

— Ogrska podpisala premirje. Budimpešta, 11. novembra. (K. u.) Včeraj ob pol 2. uri popoldne se je sestel k seji Narodni svet ob navzočnosti izvršilnega odbora in članov vlade. Ministrski predsednik grof Karolyi je imel govor, v katerem je povdarjal, da se je v usodepolni uri vlada odločila pridržati najvažnejša vna-nje-politična vprašanja odločitvi Narodnega sveta. Ministrski predsednik je izjavil, da vlada pri pogajanjih, ki so se vršila z generalom Franchet d'Esperayom ni podpisala od generala postavljenih pogojev. Ministrski predsednik označuje potem položaj. Srbske čete so vkorakale v Novi Sad in nadaljujejo svoje prodiranje v notranjščino. V tem trenutku so dosegli črto Pančeva-Vršec-Antafalva. Nemci razdirajo železniške tračnice in skušajo preprečiti vdor Srbov. Srbske in nemške čete so dejansko v vojnem stanju med seboj. Če ne podpisemo pogodbe, bi to toliko pomenjalo, da postane Ogrska bojno torišče. Naš delegiranec v Prago se je vrnil s poročilom, da so Čehi včeraj sklenili zasesti tiste ogrske komitate, na katere aspirirajo. Češke čete se naglo približujejo. Bajce — povdarjam besedo »bajce« — nameravajo zasesti eaprej od Požuna, severno od Donave in severno od Weizena ležeče kraje Gyangyos, Tokay, Tsan, Hydor do Marmoroškega komitata. To bi bilo 17 komitatom. Ravno tako težaven je položaj na rumunski strani, ker je duševno položanje ogrskih Rumunov zelo razburjeno. V polni zavesti svojega prava in svoje fizične slabosti se moremo opirati le še na naše pravo. Vsled tega merimo predlog nato, da se podpiše pogodba z generalom Franchetom glede premirja. Če jo bomo podpisali, bi pomenjal vdor Čehov nasilje, proti kateremu tukaj protestiramo. Našega orožja pa ne dvignemo proti njim, kajti mi se hočemo držati pogodbe o premirju. Iz vseh teh vidikov je nujno potrebno, da se sklene premirje. Ko so poprijeli besedo Hock in še nekateri drugi govorniki in se je bilo stavilo vprašanje, ali je Narodni svet pripravljen podpirati vlado in z njo deliti moralno odgovornost, je Narodni svet predlogu soglasno pritrdil. — Minister Lindner, podpolkovnik Dormady, ministerialni tajnik Bakony in ministerialni podtajnik Vercsak so po nalogu ogrske vlade ob pol 11. uri zvečer s posebnim vlakom odpotovali v Beograd, da tam z nadpoveljnikom ententnih balkanskih čet sklenejo pogodbo o premirju.

— Italijani na Tirolskem. Inomost, 11. novembra. »Innsbrucker Neueste Morgenzeitung« sporoča, da so Brixen včeraj zasedli Italijani, ki so se nastanili v raznih delih mesta. Vsled tega je prišlo mesto v jako kritičen položaj, ker so Bavarci dva dni poprej bili v obližju ležeče, popolnoma izplenjeno trdnjavo Franzensfeste, zasedli in do Brixena razdrli železniški nasip. Videti je bilo, da je neizogiben oborožen konflikt. Vsled tega sta se podala okrajni glavar in pa Brixenski župan v Franzensfeste ter sta potom pogajani z bavarskim poveljnikom dosegla, da so se Bavarci zopet umaknili ter izročili avstrijskemu štacijskemu oficirju trdnjavske ključe. Včeraj je prevzel trdnjavi nek italijanski polkovnik. Brenner in Inomost sta prej ko slej zasedena od Bavarcem.

— Zaplomba državnih posestev na Češkem. Državna posestva, ki obsegajo 13.390 hektarjev češke zemlje in ki so dajala na leto okoli 1.200.000 kron dohodkov, je prevzela uprava češke države.

— Bavarska republika. Berlinski »Vorwärts« poroča iz Monakovega, da je bil izdan sledeči razglas: »Sodrug! Po dolgoletnem uničevanju je ljudstvo vrglo samoderžce in vzelo vlado v svoje roke. S tem se razglašava bavorska republika; najvišja oblast je od prebivalstva izvoljena delavski, vojaški in kmečki svet, ki je provizoričen, dokler se ne ustanovi končnoveljavno ljudsko zastopstvo. Vsa garnizija se je stavila na razpolago republikanski vladi. Generalno poveljstvo in policijsko ravnateljstvo stojita pod našim poveljstvom. Dinastija Wittelsbach je odstavljena. Živila republika! Delavski in vojaški svet: Kurt Eisner. — »Münchener Neueste Nachrichten« izhajajo kot glasilo nove vlade.

— Kongresne volitve v Zedinjenih državah. »Prvi terek po prvem pondeljku novembra« vsakega drugega leta voli ameriško ljudstvo svoje zastopnike v zvezni kongres in vsake štiri leta istega dne voli predsednika. Ker se je vršila zadnja volitev predsednika pred dvema letoma, bodo letos razpisane le kongresne volitve. Reprezentantna zbornica se popolnoma obnovi, senat in gorenja zbornica pa spremenita le tretjino svojih zastopnikov. Ze nekaj let sem sedj v zbornici 435 članov in ker se voli letos od 9 6 senatorjev le tretjina, to je 32 senatorjev, bo treba izvoliti na novo 467 zastopnikov; razentega se vrši več državnih volitev, predvsem guvernerskih volitev, ki ravnotako stoje pod vplivom vojnih let, zato ni čudo, ako ne pričakuje izida teh volitev nestrpno in napeto le Amerika, temveč ves svet. V boju si bota stala dva tabora, demokracije in republikanci; izid bo pomemben tudi za Wilsona, čigar stališče bi bilo zelo omajano, ako bi prišla v kongres republikanska večina.

Republikanci, ki jim stojita na čelu bivša predsednika Roosvelt in Taft napadeta Wilsona in mu očitata, da je premalo navdušen za vojno in da Nemčije še vedno ne čuje energično potlačiti. Iz Novega Jorka došla brzojavka javlja, da imajo republikanci v reprezentančni zbornici večino 32 glasov in da dosežejo brzkone majhno večino tudi v senatu. Iz dosedanjih volitvenih izidov je razvidno, da je izid volitev v reprezentančno zbornico dvomljiv. V reprezentančno zbornico je bilo izvoljenih, kolikor je znano doslej, 219 republikancev in 183 demokratov. Republikanska večina je zagotovljena. V senatu so dobili demokratje 45, republikanci 44 sedežev. V ostalih sedmih volilnih okrajih kažejo volitve za republikance ugodno.

— **Narodna vlada v Lublinu.** V Lublinu se je ustanovila narodna vlada poljske republike pod predsedstvom bivšega poslanca Daszynskega. Vlada šteje 13 članov socialno demokratične in poljske ljudske stranke. Druge stranke niso zastopane.

O Kurtu Eisnerju.

Zavednim delavcem ni neznan. Kot pisatelj je že zgodaj zaslovel, tako da je njegovo imenovanje za glavnega urednika pri berlinskem »Vorwärtsu« pomenilo odlično pridobitev. Tedaj se je nagibal k revizionizmu. To ga je privedlo do ostrega nasprotja s strankinim predsedstvom. Utrnil se je spor, in Eisner ter njegovi pristaši so morali zapustiti svoja mesta v stranki. Ali med tem ko Eisner ni nikoli zabudil s socialistične poti, med tem ko se je vedno (kljub revizionističnemu naziranju) oklepal razrednega boja, so bili njegovi protivniki oplojevalci in voditelji onega pokreta med delavstvom, ki se je temelječ na takozvani »realni politiki« prilagojeval vsakoteremu dnevnemu mnenju in tako ustvaril podlago za ono taktiko in politiko v delavskih vrstah, ki je omogočila 4. avgust 1914. in njega nadaljevanje do nedavna. Eisner je ostal socialni demokrat in je ostal zvest nazorom in načelom stare, revolucijske socialne demokracije. Od pričetka vojne do danes se je boril zoper Scheidemanna; bil je najbesnejši borec v vrstah Haaseja, Kautskega, Bernsteina in Liebknehta, najzagriženejši pobijavec politike večinskih socialistov. Dasi preganjan in zatiran (kaznilnico je zapustil šele pred nekaj dnevi), je ostal sovražnik pruske Nemčije, katero so upropastili avtokracija, fevdalno plemstvo in junkerstvo. Ni se dal preslepiti nacionalističnim frazam. V letu 1914. se ni nič preučil, ampak se je marsičesa priučil, in čakal, da je napočila njegova doba. Zdaj se lahko z zadoščenjem in ponosom ozre nazaj in naprej, kajti on je eden izmed stvarnikov nove Nemčije.

Seji Narodne vlade SHS.

S seje Narodne vlade SHS v Ljubljani, dne 9. novembra 1918.

Seja se prične kot skupna seja Narodne vlade in Narodnega sveta, katerega zastopajo: ravnatelj Ivàn Hribar, tajnik NS dr. Brezigar, odvetniški kandidat dr. Josip Jerič, železniški nadrevident Miroslav Kežar in predsedstveni tajnik NV v Zagrebu, urednik dr. Albert Kramer.

Sprejmejo se soglasno sledeči predlogi, ki določajo medsebojno razmerje Narodne vlade in NS:

1. NS ima pravico, staviti Narodni vladi predloge.
2. NS se ima reformirati na ta način, da se pritegne še drugi zastopniki strank.
3. Narodna vlada naj poroča plenumu NS o storjenih sklepih in izdanih naredbah.
4. Pododseki, odseki in enote NS imajo pravico, staviti Narodni vladi predloge po predsedstvu NS.
5. Medsebojno občevanje med predsedstvom NS in Narodno vlado se vrši na ta način, da prisostvuje sejam Narodne vlade zastopnik NS in obratno.
6. Pisarna Narodnega sveta se preseli v uradne prostore Narodne vlade in ustanovi se skupen informacijski biro. Zveza v NV naj se vzdržuje potom zastopnika Slovencev pri NV, predsedstvenega tajnika dr. A. Kramerja.

Avstrijsko vojno ministrstvo prosi, naj podpira naša vlada vračajočo se armado z živili in denarjem, ker bi bil sicer javni red ogrožen. Zadeva se odstopi podpolkovniku Ulmanskemu, da se obrne po potrebi na poverjenika dr. Tavčarja, odnosno vojaškega intendanta.

Po poročilu tajnika NV dr. A. Kramerja se je nastavljal kot zaupnik NV na Dunaju za repatriiranje uradnikov, beguncev in vojakov dr. Peter DeFranceschi; pomaga mu Odbor južnih Slavov. Nadporočnik Štefanović mu je dodeljen kot poverjenik za vojaške zadeve. NV stoji na principielnem stališču, da za enkrat ne imenuje svojih zastopnikov pri nobeni vladi. Zato se imenovanje dr. Švegelja konsularnim agentom na Dunaju preklicuje, o čemer obvesti predsednik Pogačnik dr. Švegelja takoj telefonično.

Šolski pouk prične 18. novembra. Do takrat naj poverjenišvo za narodno obrambo izprazni zasedene šole in odslovi dijake iz narodne obrane.

Z 11. seje Narodne vlade SHS v Ljubljani z dne 10. listopada 1918. se nam poroča: Pov. za finance dr. Ku-

valnin v dosedanjem obsegu ne moremo obdržati in tudi ni potrebno, ker so bile vzdrževalnine deloma korupтивно sredstvo bivše avstrijske vlade, ki je skušala vzdrževati med ljudmi dobro razpoloženje med vojno. V obširni debati se je zadeva premotila od vseh strani in se je končno sprejel soglasno predlog pov. Kristana: Vzdrževalnina se izplača onim rodbinam, katerim na plačilni poli potrđita pristojni občinski in župnijski urad, da so njihovi vzdrževalci ali v vojnem ujetništvu, ali se še niso vrnili z vojske, ali se pa nahajajo v aktivni vojaški službi narodne vojske, izvzemši službo narodnih straž. (Članom narodnih straž se torej vzdrževalnina ne izplača.) Invalidom ter vdovam in sirotam padlih vojakov pa se izplača vzdrževalnina kakor doslej. Odredba stopi v veljavo 15. t. m.; poverjenišvo za finance jo sporoči brzojavnim putem davčnim uradom. — Glede podpor rodbinam, katerih vzdrževalci se nahajajo v Ameriki, se naroči poverjeništvu za socialno skrbstvo, naj izvede obširno revizijo, v koliko so te podpore res potrebne. — Da se omejijo državni izdatki na neobhodno potrebne stroške, se sklone, da se s 15. novembrom t. l. demobilizirajo vsi neaktivni častniki, kolikor jih poverjenišvo za narodno obrambo izrecno ne pridrži v službi.

Občinstvo, ki pošilja vloge Narodni vladi, se opozarja, da se morajo vloge kolkovati kakor pod prejšnjo vlado. Sklene se, da napravi vsako poverjenišvo čimprej proračun izdatkov za svoje področje za dobo do novega leta. Da se dvigne produkcija premoga, pošlje poverjenišvo za socialno skrbstvo v sporazumu s poverjeništvom za javna dela svoje zastopnike k rudarskim obratom, ki naj preiščejo vzroke padanja produkcije in zlu odpomorejo. Vlada stopi tudi v neposredni stik s kmetskim prebivalstvom, naj odstopi živila, kolikor jih ima čez lastno potrebo, prebivalcem mest in industrijskih krajev.

Feldmaršal Borojevič se nahaja v Celovcu in prosi Narodno vlado, naj mu dovoli, da se pelje kot zasebnik z malim spremstvom skozi naše ozemlje v Zagreb, kjer se hoče nastaniti. Narodna vlada se je obrnila telefonično na NV v Zagrebu z vprašanjem, ali naj to dovoli. NV je odgovorilo, da se je oglasil pri njem že osebno major Cvitković s prošnjo, da naj se dovoli Borojeviču bivati kot zasebniku v Zagrebu. NV je vprašalo majorja Cvitkoviča, če je res hotel Borojevič zapreti Narodno vlado v Ljubljani. Major je to deloma potrdil. Tedaj je naročilo NV majorju Cvitkoviču, naj poda Borojeviču poročilo o nameravanem puču. Dokler tega ne stori, se mu ne dovoli, priti v Zagreb.

Vojno ministrstvo se obrača na Narodno vlado s predlogom, naj Nar. vlada prevzame nadaljevanje gradnje železnice Logatec - Črni vrh z vsemi stroški. Odgovori se, da se je ta železnica gradila izključno le iz vojaških oziror, da nima praktičnega pomena v primeri s stroški in da se nahaja sedaj na podlagi pogojev za premirje, ki so se sklenili brez našega sodelovanja in v našo škodo, v območju italijanske armade. Zato nima naša vlada nikakega vpliva na ohranjenje materijala, ki je investiran v tej železnici. Iz navedenih razlogov odklanja Nar. vlada vsako odgovornost nasproti podjetništvu Redlich & Berger, ki gradi železnico.

Zaupnik dr. Šarabon predlaga, naj se razširi delokrog deželnega šolskega sveta v Ljubljani na vse ozemlje v območju Narodne vlade SHS v Ljubljani in naj se izpremeni II. državna gimnazija v Ljubljani v realno gimnazijo. Oba predloga se sprejmeta.

Z umikajočo se armado je prišlo v ozemlje SHS mnogo laških lir, kakršne je izdajalo armadno poveljstvo v zasedenem ozemlju Italije; ljudje jih mečejo proč, kot bi bile čisto brez vrednosti, in jih dajejo otrokom za igračo. Treba je občinstvo opozoriti, da se bo pri končnem obračunu zanje morda vendarle nekaj dobilo; zato naj se občinstvo prosi, naj izroča ta denar Narodni vladi kot prostovoljni narodni davek. NS se naproša, da izda tozadevni poziv na občinstvo.

Koncem seje se sproži vprašanje o delokrogu zaupnikov, ki zastopajo zadržane poverjenike. Hrvaška vlada te institucije ne pozna. Po daljši debati se določi, da more svojo funkcijo izvrševati vsak pov. samo osebno in da morajo vsi poverjeniki bivati v Ljubljani, kjer je sedež vlade.

Dnevne vesti.

— Naš »Naprej!« Priporočamo vsem somišljenikom, da skrbijo za nove naročnike na naš »Naprej«. V sedanji važni dobi ni vseeno, ali se jemlje vesti iz meščanskega časopisa ali iz delavskega. Somišljeniki! Sodrugi! Ne pozabljajte na razširjanje našega delavskega dnevnika »Napreja«. Ne sedajte na vabo po senzacijah hrepenčnega meščanskega časopisa.

— Šolski pouk na I. mestni ljudski šoli. Ker je šolsko poslopje na Ledini po vojaštvu zasedeno, se I. mestna deška šola začasno preseli v šolsko poslopje II. mestne deške šole na Cojzovi cesti šte. 5, kjer se bo vršil pouk ob ponedeljkih, torkih in sredo od 2. do 5. popoldne ter ob četrtek, petkih in sobotah od 8. do 12. dopoldne. Pouk se prične jutri, v sredo, dne 13. novembra, popoldne.

— Šolski pouk na vadnici in učiteljski v Ljubljani se prične v sredo, 13. t. m.

— **Demobilizacija.** Narodna vlada bo izpustila iz vojne službe vse rezervne častnike izvzemši one, ki jih nujno rabi. V prvi vrsti odidejo vsi javni uradniki, profesorji, učitelji, notariji, odvetniki in odvetniški koncipienti — ker je treba v civilnem življenju zopet rednega delovanja vseh uradov, šol in korporacij. Za tem pridejo koji ostali vojniki po letnikih.

— **Živinozdravniško nadzorovanje konj.** Na vseh postajah za oddajo konj mora biti vedno navzoč uradni živinozdravnik, ki pregleda živali posebno z ozirom na kužne bolezni, da se te ne razširijo po deželi. Kjer takih živinozdravnikov ni na razpolaganje, naj se dotična oddajna komisija obrne na veterinarski oddelek kmetijskega oddelka Narodne vlade SHS v Ljubljani, Erjavčeva cesta v poslopju prejšnje deželne vlade.

— **Opuščenji konji** v Ljubljani in okolici trpe poleg glada tudi hudo žejo. Sicer se pasejo po nekod ob vodah, kakor Gradaščici in Glinščici, pa vsled oslabelosti in visokih bregov ne morejo do vode. Tudi utone jih mnogo, ker ne morejo iz vode. Vsem tem zlom se da odpomoči, ako se konje večkrat na dan napaja. Posode je dovolj pri rokah, pa tudi raztresenih je dovolj naokoli. Ako odrasli nimajo časa, naj se pouči mladina in naj jo odrasli navajajo k usmiljenju do živali. Nešteto otrok se vidi povsod po travnikih, kjer love konje in osle ter izmučene živali jašejo. Naj raje nosijo vodo in napajajo uboge živali.

— **Zaupnikom Vnovčevalnice za živino** in posestnikom po deželi se s tem naznanja, da meseca novembra z ozirom na nastale razmere ne bo nikakih dobav živine.

— **Poziv kmetijskim, gozdarskim in kulturnotehničnim strokovnjakom.** Jugoslavija bo za svojo gospodarsko ureditev potrebovala mnogo domačih strokovnjakov z višjo in srednješolsko izobrazbo, ki naj deloma prevzamejo službe, ki jih imajo dandanes tuje v rokah, deloma uredijo zemljedelske stroke v novi državi. Zato pozivljamo vse naše strokovnjake doma in na tujem, vojak in revojak, absolvirane in tudi neabsolvirane naj javijo čimprej kmetijski družbi kranjski svoj natančni naslov, starost, dovršene študije, na kateri strokovni šoli in kdaj, morebitno dovršeno kmetijsko prakso in dosedanje službovanje. Vsak naj nam tudi sporoči, s čim se je največ in z zanimanjem bavil, da vemo vsakogar postaviti na ono mesto, ki mu gre in kjer bo najbolje služil narodnim svrham. Pozivljajo pa se tudi vsi oni strokovnjaki slovanske narodnosti brez oziroma njih študije, ki delujejo sedaj v gospodarskih strokah med Slovenci, da javijo nemudoma svoje naslove.

— **Med Dunajem in Bosno-Hercegovino** ter vzhodno Galicijo je do preklica zaprt ves poštni promet.

— **Praga v zvezi s celo Evropo.** Med Eiffelovim stolpom v Parizu, Prago in Zagrebom je vpostavljen čez Švico brezžična zveza.

— **Verski noment izločen iz češke vojske.** Narodni obrambni odsek v Pragi je sklenil, da oprosti vojake vseh dosedaj običajnih cerkvenih pohodov, spovedi in drugih verskih obredov. Zato odpusti češka vojska kurate nadomestnih čet.

— **Ogrska izprazni 170.000 km².** Ogrska bo morala izprazniti glasom pogojev za premirje približno 170.000 km² ozemlja — to je ozemlja za 17 Kranjsk.

Shodi.

Seja eksekutivne organiziranih železničarjev se vrši v četrtek 14. t. m. ob pol 8. zvečer v društvenih prostorih, Šelenburgova ulica 6, II. nadst. Dnevni red: 1. Ustanovitve centrale v Ljubljani. 2. Predložitev kandidatov za železničarski svet, ki se ima izvoliti, da zastopa interese železniškega osebja pri vladi, kateri je edino merodajen soodločevati pri bodočih razpravah o zadevah železničarjev. Na to sejo je povabljenih tudi 6 zastopnikov zveze. — Za eksekutivno organiziranih železničarjev. Marcel Zorja.

Cesar Karel odstopil.

Dunaj, 11. nov. (Kor. urad.) Cesar Karel je izdal nastopni razglas: Odkar sem bil zasedel prestol, sem se neprestano trudil, svoje narode izvesti iz grozot vojne, ki je izbruhnila brez moje krivde. Nisem se obotavljal vpostaviti ustavno življenje in sem svojim narodom odprl pot do njihovega samostojnega državnega razvoja. Slej kot prej poln nepremisljive ljubezni do vseh svojih narodov, nočem, da bi moja oseba zaprečevala njihov svobodni razvoj. V naprej priznavam odločbo, ki jo Nemška Avstrija sklone o svoji bodoči državnosti. Vlado je potom svojih zastopnikov prevzelo ljudstvo. Odpovedujem se vsakršnemu udeleževanju pri državnih poslih. Hkrati odpuščam svojo vlado.

Karol m. p.

Lammasch m. p.

Preobrat v Nemčiji.

Berlin, 10. nov. (K. u.) Danes opoldne se je slika v Berlinu popolnoma izpremenila. Ko se je izvedelo, da se je odpovedal cesar prestolu, so korakale velike gručice delavcev in

civilistov oboroženi z revolverji, puškami in sabljami z rdečimi zastavami in s klici: »Živela socialna revolucija!« po cestah. Ustavljali so vojake in častnike ter jim odvezali kordone. Nosili so napise: »Svoboda, mir, kruh — pridite!« Demosntranti so se vozili tudi z avtomobili po mestu. Bogatini beže iz mesta.

Berlin, 10. nov. (K. u.) Blizu Wilhelmstrasse pri stettinskem kolodvoru in pri Meierlofovi vojašnici je bil krvav spopad. Ustreljena sta bila voditelj mladeniške obrane in dva neznana moža. V vojašnici so osvobodili tam zaprte vojake in odpeljali veliko strojnico ter streliva. — Že včeraj so prevzeli delavski in vojaški sveti upravo v Kölnu, Braunschweigu, Ridesheimu, Magdeburgu, Schwerinu, Rostocku, v Lipskem in Draždanih. Prehod se je izvršil popolnoma mirno.

Berlin, 11. nov. (K. u.) Kakor javlja »Berliner Tageblatt«, je iz Velikega glavnega stana došla vest, da je najvišje armadno vodstvo pripoznalo avtoriteto delavskih in vojaških svetov.

Berlin, 11. nov. Vlada je perfektna. Pogajanja med socialno demokratično stranko in neodvisno socialno demokracijo v svrhu upostavitve skupne vlade so se ravnokar končala. Politična oblast leži seveda v rokah delavskih in vojaških svetov, ki se imajo čimprej iz cele države sklicati na skupno zborovanje.

Budimpešta, 11. nov. Povodom zmagane nemške revolucije je odposlala ogrska vlada nemškemu narodu brzojavko, v kateri pošilja nemškemu narodu bratske pozdrave in izreka željo, naj bi veliki socialni in politični preobrat pripomogel zagotoviti narodom vroče zaželen mir in upostaviti bratske odnose najprej med nemškemu narodu.

Berlin, 11. nov. Cesar Viljem je z desetimi gospodi svojega spremstva došel v Arnheim na Holandskem in se bo tamkaj nastanil v vili barona Hentinga.

Berlin, 11. nov. Delavski in vojaški svet poroča: Cesar, cesarica in prestolonaslednik so v avtomobilih došli v Maastricht in pričakujejo tam odločitev holandske vlade glede dopustitve bivanja na Holandskem.

Draždane, 11. nov. Prišlo je do velikih nemirov. Kralj Friderik Avgust se odpove prestolu.

Berlin, 11. nov. (K. u.) »Vorwärts« poroča iz Draždan: Saški kralj je odstavljen.

Umetnost in književnost.

Iz gledališke pisarne. Danes zvečer se uprizori prvič letos Molierova veseloigra »Namišljeni bolnik« za abonement »A«. Opozarjamo, da prične predstava točno ob 8. zvečer. — V sredo, dne 13. t. m. se ponovi »Hamlet« izven abonementa. — Začetek ob 7. zvečer. — V četrtek, dne 14. t. m. je Molierov »Namišljeni bolnik« za abonement »B«. — Na čast srbskim častnikom se uprizori v petek, dne 15. t. m. ob 7. zvečer slovenska ljudska drama s petjem »Divji lovec«. — Predstava se vrši izven abonementa ter začenja — na kar opozarjamo izrečno. — Že ob 7. zvečer. Srbski častniki so od dneva svojega prihoda v Ljubljani navdušeni obiskovalci slovenskih gramskih predstav. Slučajno pa so zdaj na repertoar! neslovenske drame. Na izrečno željo gg. srbskih častnikov, da se uprizori tudi slovenska igra s petjem narodnih pesmi, se ponovi Finžgarjev »Divji lovec«. Pred predstavo svira gledališki orkester. Nadejati se je, da se predstava Srbom na čast udeležbe naše dame v narodni noši in da sploh vse občinstvo izrazi pri tej priliki pristrčno zahvalo junakom Srbom za njihovo živo bratsko ljubezen.

Zadnje vesti.

Jugoslavija ne bo razdeljena.

Reka, 11. novembra. Francoska misija je prinesla seboj pisni odposlanca Narodnega vjeća dr. Tresić-Pavičića, eno za krajevni odbor Narodnega vjeća na Reki in eno za Narodno vjeće v Zagrebu. V pismu poroča Tresić-Pavičić, da se mu bo posrečilo rešiti celo morarico do zadnjega čolnika in da nam bo domovina izšla neokrnjena iz te težke preizkušnje. Pravi, da je treba v tej smeri pomiriti narod in mu povedati, da bo mirovni kongres sigurno in radikalno izpremenil londonski dogovor, ker so vse simpatije Francozov, Angležev in Amerikancev na naši strani. Na Krfu je bil sprejet brez primerno ljubeznivo in je izvedel za stvari, ki so vse nam v prid.

Monarhistična zarota na Dunaju.

Dunaj, 11. novembra. Na Dunaju so odkrili priprave za monarhistični prevrat pod vodstvom visokih častnikov. Vsled tega je državni svet sklenil proklamirati že jutri republiko ter zasesti javna poslopja. Močan oddelek Rudeče garde je prišel ob enajstih pred vojno

ministrstvo, zasedel poslopje ter razobesil rudečo zastavo. Drugi oddelki so zasedli Schönbrunn, cesarski dvorec, brzojavno centralo, dvorne muzeje in druga javna poslopja. Cesarski dvorec je proglašen za narodno last.

Zadnja seja poslanske zbornice.

Dunaj, 11. novembra. Jutri se vrši zadnja seja avstrijske poslanske zbornice, katero bo predsednik dr. Gross otvoril s kratkim nagovorom, nakar jo bo zaključil. S tem bo za vselej prenehal avstrijski državni zbor.

Generalna stavka na Dunaju.

Dunaj, 11. novembra. Danes zvečer so se vršila v vseh dunajskih okrajih zborovanja. Jutri se proglasi generalna stavka. Železnice bodo počivale eno uro, cestne železnice tri ure. Popoldne bo velik manifestacijski obhod mimo parlamenta, kjer zboruje narodni svet.

Položaj v Bosni.

Sarajevo, 11. novembra. V Sarajevu vlada mir in red. Železnice delujejo redno. Bosna je docela mirna. Preki sod je razglašen samo v Derventi. Srbska vojska je bila v Sarajevu sprejeta z velikim navdušenjem. Za poverjenika narodne obrambe v Bosni je bil imenovan Stjepan Grgjić, za poverjenika financ Vaso Ristić, in za organizacijo Vasil Grgjić.

Bavarci zapuščajo Tirolsko.

Inomost, 11. novembra, (K. u.) Bavarske čete so zapustile Inomost. Italijani so zasedli Brenner ter prodirajo proti Inomostu.

Nemška Avstrija se združuje z Nemčijo.

Dunaj, 11. novembra. (K. u.) Državni kancelar dr. Renner je danes ob desetih dopoldne za narodno zborovanje, ki se vrši jutri, vložil zakonski osnutek, da naj se Nemška Avstrija proglasi za republiko in za sestavni del Nemške republike.

Cesar Viljem interniran.

Amsterdam, 11. novembra. (K. u.) Holandski časopisi poročajo: Včeraj ob 7. uri zjutraj je po cesti iz Visa v Eysden prispelo 10 avtomobilov, opremljenih s cesarskim grbom. Na avtomobilih so se vozili cesar, prestolonaslednik, generalfeldmaršal von Hindenburg, višji častniki ter dvorjani. Ob osmih je v Eysden prispel dvorni vlak z arhivi in osebjem Velikega glavnega stana. Avtomobile so naložili na vlak in cesar ter njegovo spremstvo so potovanje nadaljevali v severni smeri. Kakor se javlja pozneje, so cesar, cesarica, prestolonaslednik, feidmaršal von Hindenburg in spremstvo, vsega skupaj 51 oseb, dospeli na mejo. Zapustili so Maastricht, pa ne v smeri na Middelachten, ampak so se odpeljali na neki drugi grad grofa Bentincka.

Amsterdam, 11. novembra. (K. u.) O polnoči se se iz zanesljivega vira poroča, da je holandska vlada sklenila internirati cesarja Viljema. Cesar se še nahaja v Eysdenu ter se jutri ob 8. uri odpelje v Middachten.

Nemčija sprejela pogoje premirja.

Berlin, 11. novembra. (Uradno.) Danes zjutraj se je vršil razgovor državnih tajnikov. Sprejeli so se pogoji za premirje. Odposlancem so se izdala primerna navodila.

Zahteve francoskih socialistov.

Berlin, 11. novembra. (K. u.) Delavski in vojaški svet poroča: Francoska socialistična stranka priobčuje v listu »Humanité« manifest, v katerem se med drugim zahteva: odprava oblegovalnega stanja neposredno po sprejetju premirja, sprejem volilne reforme, nove volitve, amnestija zlasti za vojaške prestopke, udeležba delavskih odposlancev pri mirovni konferenci ter časno zborovanje mednarodnega socialističnega mirovnega kongresa.

Z zapadne fronte.

Lipsko, 11. novembra. (K. u.) Snoči je z zapadne fronte semkaj prispel pripadnik nemške armade in je listu »Leipziger Abendzeitung« verodostojno povedal, da so se tik pred njegovim odhodom na več krajih zapadne fronte med nemškimi in francoskimi četami dogajali prizori iskrenega pobratimstva. Na obeh straneh so čete razvile rdeče prapore in peke socialistične pesmi. Francoske čete so pripovedovale, da so se že pred štirimi dnevi uprle štiri francoske divizije, vsled česar jih je general Foch moral umekniti s fronte. Baie so se slični dogodki pripetili tudi na nemško-angleški fronti.

Rumunski ultimatum.

Budimpešta, 11. novembra. V Kološvaru se je ustanovil narodni odbor ogrskih Rumunov, ki je odposlal štiri odposlance v Jassy. V ultimatumu so sporočili budimpeštanski vladi, naj Madžari takoj izroče Rumunom 17 komitatov na vzhodnem Ogrskem. Rumunske čete so zasedle proge ogrskih državnih železnic do Braša.

Aprovizacija.

Meso na zeleno izkaznice B. Stranke z zelenimi izkaznicami B prejmejo goveje meso v sredo, dne 13. t. m. in v četrtek, dne 14. t. m. v cerkvi sv. Jožefa. Določen je tale red: V sredo, dne 13. t. m. popoldne od 1. do pol 2. štev. 1 do 200, od pol 2. do 2. štev. 201 do 400, od 2.

do pol 3. štev. 401 do 600, od pol 3. do 3. štev. 601 do 800, od 3. do pol 4. štev. 801 do 1000, od pol 4. do 4. štev. 1001 do 1200, od 4. do pol 5. štev. 1201 do 1400, od pol 5. do 5. štev. 1401 do 1600, v četrtek, dne 14. t. m. dopoldne od 8. do pol 9. štev. 1601 do 1800, od pol 9. do 9. štev. 1801 do 2000, od 9. do pol 10. štev. 2001 do 2200, od pol 10. do 10. štev. 2201 do 2400, od 10. do pol 11. štev. 2401 do konca.

Mast za I. uradniško skupino. Stranke z izkaznicami I. uradniške skupine prejmejo mast v sredo, dne 13. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: dopoldne od 8. do 9. prva uradniška skupina štev. 1 do 170, od 9. do 10. štev. 171 do 340, od 10. do 11. štev. 341 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 20 dkg masti, kar stane 9 kron. Poleg izkaznice uradniške skupine morajo prinesiti stranke s seboj tudi rumeno nakazilo za mast.

Mast za II. uradniško skupino. Stranke II. uradniške skupine prejmejo mast v sredo, dne 13. t. m. popoldne od pol 2. do pol 3. ure pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Stranka dobi za vsako osebo 20 dkg masti, kar stane 9 kron. Poleg izkaznice uradniške skupine mora prinesiti vsaka stranka s seboj tudi rumeno nakaznico za mast.

Mast za III. in IV. uradniško skupino. Stranke III. in IV. uradniške skupine prejmejo mast v sredo, dne 13. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: III. uradniška skupina od pol 3. do pol 4., in IV. uradniška skupina od pol 4. do 5. ure. Stranka dobi za vsako osebo 20 dkg masti, kar stane 10 kron. Poleg izkaznice uradniške skupine morajo prinesiti stranke s seboj tudi rumeno nakaznico za mast.

Pšenični zdrob za otroke do 3. leta se bode oddajal v vojni prodajalni, Gosposka ulica, po sledečem redu: Na vrsto pridejo stranke z izkaznicami štev. 1 do 300 dne 13. novembra, štev. 301 do 600 dne 14. novembra, štev. 601 do 900 dne 15. novembra, štev. 901 do 1200 dne 16. novembra, od 1200 naprej dne 18. novembra. Za vsakega otroka se dobi 1 kg pšeničnega zdroba, ki stane 2 K 80 vin. — Veljavno so le nove zelene izkaznice. Stranke naj se strogo drže določenega reda, da ne bode nepotrebnega postajanja. Drobž je pripraviti.

Sladkor in kavina mešanica na rumene izkaznice D. Stranke z rumenimi izkaznicami D prejmejo sladkor in kavino mešanico v sredo, dne 13. t. m. dopoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od 8. do 9. štev. 1 do 180, od 9. do 10. štev. 181 do 360, od 10. do 11. štev. 361 do konca. Stranka dobi za vsako osebo četrť kg kavine mešanice in pol litra sladkorja, kar stane 2 K 50 vin.

Sladkor in kavina mešanica za I. uradniško skupino. Stranke I. uradniške skupine prejmejo sladkor in kavino mešanico v sredo, dne 13. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od 2. do 3. popoldne štev. 1 do 170, od 3. do 4. štev. 171 do 340, od 4. do 5. štev. 341 do konca. Stranka dobi za vsako osebo pol litra sladkorja in četrť kg kavine mešanice, kar stane skupaj 2 K 50 vin.

Kostanj na zelene izkaznice B štev. 1 do 1200. Stranke z zelenimi izkaznicami B štev. 1 do 1200 prejmejo kostanj v sredo, dne 13. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od 8. do 9. dopoldne štev. 1 do 200, od 9. do 10. štev. 201 do 400, od 10. do 11. štev. 401 do 600, popoldne od 2. do 3. štev. 601 do 800, od 3. do 4. štev. 801 do 1000, od 4. do 5. štev. 101 do 1200. Stranka dobi za vsako osebo pol kilograma kostanja, kilogram stane 2 kroni.

Brezposelni delavci naj se takoj javijo pri »Poveljstvu oddelkov« v predilnici v Kolodvorski ulici. Poleg dne 4 K dobi vsakdo polno prehrano, razven tega za vsak dan službe delavsko doklado v znesku 1 krone. Vsi dosedaj pri delavskih stotnjah (»Bankompagnien« bivše avstro-ogrske vojske) udeljeni vojaki slovenskih narodnosti naj se takoj javijo v predilnici v Kolodvorski ulici.

Izdajatelj in odgovorni urednik
Josip Peteljan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Mesarje

išče Vnovčevalnica za živino v Ljubljani proti dobri plači in hrani. Nastopiti bi bilo službo takoj. Zglasiti se je v tovarni Andretto na Viču ali pa v našem uradu na Turjaškem trgu št. 1.

Hlapci h konjem in deklet za molžo krav

na pristavo Zelen hrib pri dolenskem kolodvoru išče Vnovčevalnica za živino v Ljubljani. Plača in hrana prav dobra. Nastopiti bi bilo službo takoj. Zglasiti se je pri oskrbništvu na Zelenem hribu ali v uradu na Turjaškem Trgu št. 1, I. nadstropje.